

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4Tos/83/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320010674
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adriana Némethová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4320010674.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adriany Némethovej a členov senátu JUDr. Zity Matyóovej a JUDr. Jána Vanka, v trestnej veci odsúdeného I. E., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b/, písmeno c/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného I. E. proti uzneseniu Okresného súdu Levice z 04.08.2020, sp.zn. 6Pp/10/2020, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre 21.09.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku s a sťažnosť odsúdeného I. E. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Levice (ďalej len „súd I. stupňa“) podľa § 66 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného I. E. (ďalej len „odsúdený“) o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/91/2015 zo dňa 01.06.2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/91/2015 zo dňa 27.02.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/91/2015 zo dňa 29.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2Tos/57/2019 zo dňa 19.06.2019.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku - výkon polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, pričom ale nespĺnil ani jednu z materiálnych podmienok. Hodnotenie podmienok pre podmienočné prepustenie nemožno degradovať len na úroveň porovnávania dosiahnutých disciplinárnych odmien a trestov v režime výkonu trestu, hoci aj tieto sú významným ukazovateľom snahy odsúdeného po náprave a jeho zmeny v hodnotovej orientácii. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený dvakrát disciplinárne odmenený, potrestaný nebol. Výkon zákonom stanovenej doby uloženého trestu a súčasne pozitívne hodnotenie správania odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu nepostačuje pre záver o splnení zákonných podmienok na jeho podmienočné prepustenie. Zmysel podmienočného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmienočné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienočné prepustenie a musí pritom vyplývať z hodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienočnom prepustení, povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu. Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu

možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin. Súd I. stupňa v posudzovanom prípade prihliadol na všetky okolnosti, ktoré mali význam pre rozhodnutie o tom, či boli splnené podmienky pre podmienené prepustenie odsúdeného, t. j. pre záver, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale že možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody síce vyplynulo, že odsúdený má v podmienkach výkonu trestu správanie na požadovanej úrovni a pracovné povinnosti si plní k spokojnosti nadriadených, ale zároveň súčasťou hodnotenia bol aj záver, že odsúdený iba čiastočne preukazuje splnenie podmienok pre podmienené prepustenie, pričom jeho resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a riziko sociálneho zlyhania je v strednom stupni. Súd I. stupňa dospel k takémuto záveru aj s poukazom na odpis registra trestov, z ktorého vyplýva, že odsúdený sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti a boli mu ukladané podmienené aj nepodmienené tresty odňatia slobody, ktoré nespĺnili svoj účel. Odsúdený už bol vo výkone trestu odňatia slobody a mal teda v minulosti možnosť preukázať, že výkon trestu splní svoj účel a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, avšak sa dopustil opakovane spáchania skutkov kvalifikovaných ako trestné činy, za ktoré bol právoplatne odsúdený. Súd I. stupňa poukázal aj skutočnosť, že odsúdený už bol v minulosti podmienené prepustený uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 3PP/106/2009 zo dňa 28.10.2009, pričom následne mu bolo nariadené vykonať zvyšok trestu, pretože sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia. Takisto bol podmienené prepustený uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 2PP/34/2017 zo dňa 19.06.2017 a hoci sa v skúšobnej dobe osvedčil, necelé dva roky po podmienenom prepustení sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti za ktorú bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 0T/1/2019 zo dňa 02.01.2019. Súd I. stupňa poukázal na aktuálne vykonávaný trest vo veci Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/91/2015, kde bol odsúdenému trest pôvodne podmienené odložený na skúšobnú dobu a následne bolo rozhodnuté o jeho neosvedčení sa a predĺžení skúšobnej doby probačného dohľadu. Pretože odsúdený ani v predĺženej skúšobnej dobe probačného dohľadu nevedol riadny život, bolo rozhodnuté o jeho neosvedčení a výkone trestu odňatia slobody. Očakávanie, že výkon trestu mal na odsúdeného dostatočný výchovný charakter a bude sa vyhýbať protiprávnemu konaniu v civilnom živote doposiaľ nepreukázal, a to najmä s prihliadnutím na predchádzajúci spôsob života, opätovné spáchanie trestného činu a to v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia aj prepustenia a poukazujúc na charakter trestnej činnosti, za ktorú bol v niekoľkých prípadoch odsúdený (prečin zanedbania povinnej výživy), a aj na krátke časové obdobia medzi jednotlivými odsúdeniami a menej priaznivú resocializačnú prognózu. Preto nemožno konštatovať, že odsúdený splnil jednu z materiálnych podmienok požadovaných na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a to, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Nemožno konštatovať, že vzhľadom na predchádzajúce správanie odsúdeného a vzhľadom na charakter trestnej činnosti, že resocializačná prognóza u odsúdeného je priaznivá a že by nebolo potrebné, aby si nevykonal trest odňatia slobody v celej jeho výmere tak, ako mu bol uložený odsudzujúcim rozhodnutím. Súd I. stupňa k odsúdeným uvádzanému dôvodu na podmienené prepustenie (chce byť s rodinou a splácať dlh na výživnom) konštatuje, že tento nie je zákonným dôvodom na podmienené prepustenie a nemožno bez ďalších podkladov zo strany odsúdeného verifikovať údaj, že by odsúdený mohol byť zamestnaný. Súčasťou takéhoto podania malo byť i preukázanie skutočného záujmu potenciálneho zamestnávateľa o jeho zamestnanie a preukázanie schopnosti odsúdeného kryť náklady svojho živobytia po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené skutočnosti na odsúdeného bude potrebné naďalej pôsobiť výchovnými prostriedkami počas výkonu trestu odňatia slobody až do riadneho skončenia výkonu uloženého trestu.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení, podal odsúdený sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil tým, že už prvým vykonaním trestu odňatia slobody stratil možnosť civilného zamestnania s príjmom, ktorý zaručoval pravidelné plnenie vyživovacej povinnosti vo výške 81 eur. Namiesto toho sa jeho súčasná vyživovacia situácia znížila na sumu 42 eur mesačne a už viac ako 18 mesiacov neprispieva na výživné detí plnú sumu, čo znamená, že rozdiel medzi povinnosťou a jeho možnosťami mu zostáva v podobe dlhu, ktorý sa každý mesiac zvyšuje a po vykonaní trestu ho bude musieť uhradiť. V súčasnosti je výška dlhu na výživnom okolo 700 eur a ďalší dlh má vo vzťahu k finančnej inštitúcii, ktorý je vo výške približne 1300 eur. Oba tieto dlhy zakladajú nepriaznivý predpoklad na opätovné začlenenie do spoločnosti, pričom práve ich narastajúca výška obzvlášť negatívne pôsobí na jeho osobu počas výkonu trestu a bude veľkým bremenom po vykonaní zvyšku trestu. V prípade využitia inštitútu podmieneného prepustenia mal možnosť sa opätovne zamestnať u bývalého zamestnávateľa a od prvého dňa je

pripravený plniť si svoje finančné a spoločenské povinnosti. Ďalším aspektom v prospech využitia tohto inštitútu je strata sociálneho kontaktu s rodinou. Vzhľadom na existujúci stav pandémie, je obmedzené prijímanie návštev, fungujú v obmedzenom režime, ktorý neprispieva k plnohodnotnému stretávaniu sa. Obzvlášť to zasahuje nielen jeho, ale najmä jeho rodinu, ktorá je neprimerane zasiahnutá jeho výkonom trestu. Navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vyhovieť jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu.

Krajský súd ako súd nadriadený, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 192 odsek 1 písmeno a/, písmeno b/ Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie mu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Nadriadený súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil, že skutkové zistenia a právne úvahy súdu prvého stupňa, ktoré boli podkladom pre vydanie napadnutého uznesenia, ktorého obsahom je záver o tom, že u odsúdeného nebolo preukázané splnenie materiálnej podmienky na podmienené prepustenie, sú opodstatnené, a to z tých istých dôvodov, ktoré vyplývajú z odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré je v súlade s ustanovením § 176 odsek 2 Trestného zákona, na ktoré nadriadený súd ako na správne a úplné preto iba poukazuje a s nimi sa stotožňuje. Dodáva, že polepšenie odsúdeného vo výkone trestu plnením povinností a jeho správaním musí súd hodnotiť komplexne, ako aj s ohľadom na osobu odsúdeného, tak aj na povahu spáchaného činu, teda či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy a zmeny v hodnotovej orientácii, že sa zbavil charakterových čŕt a pohnútok, ktoré ho viedli k páchaniu trestnej činnosti. Pokiaľ sa odsúdený trestnej činnosti dopúšťa opakovane, nepreukazuje tak kritický postoj k jej páchaniu a v rámci výkonu trestu odňatia slobody preto musí o to viac svojou aktívnou participáciou prejavovať záujem o naplnenie cieľov programu zaobchádzania, aby sa dalo konštatovať jeho polepšenie a tak splnenie jednej z materiálnych podmienok pre podmienené prepustenie, pričom hodnotenie riaditeľa ústavu na odsúdeného nedáva takémuto záveru podklad. Krajský súd sa stotožňuje so záverom súdu I. stupňa, že v prípade odsúdeného nie je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a to poukazujúc práve na úvahy súdu I. stupňa. Preto aj podľa názoru nadriadeného súdu je nevyhnutné, aby odsúdený vykonal trest odňatia slobody v celkovej výmere tak, ako mu bol uložený odsudzujúcim rozhodnutím, aby naňho tak naďalej pôsobili výchovné prostriedky počas výkonu trestu odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Nadriadený súd nezistil žiadne dôvody na zrušenie sťažnosťou napadnutého uznesenia a na iné rozhodnutie o návrhu na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, a preto podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.